

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ในเขตการศึกษา 7 ตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ.2523 รวมทั้งเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ อันอาจมีขึ้นจากการปฏิบัติงานของคณะกรรมการดังกล่าว ทั้งนี้ผู้วิจัยจะได้นำมาวิเคราะห์ และเสนอเป็นแนวทางปรับปรุงการดำเนินงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ในเขตการศึกษา 7 ลักษณะของข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ รายงานการประชุมของ กปอ. การสอบถามหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 7 เกี่ยวกับหน้าที่ของ กปอ. และข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มนายอำเภอ
2. กลุ่มศึกษาธิการอำเภอ
3. กลุ่มหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
4. กลุ่มผู้แทนครู ซึ่งได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการการประถมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 4 กลุ่มนี้ เป็นคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอของ
อำเภอต่าง ๆ ทุกจังหวัดที่อยู่ในเขตการศึกษา 7 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม
(Clustered Sampling) ร้อยละ 50 ของจำนวนอำเภอในแต่ละจังหวัด ได้จำนวน
34 อำเภอ รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 354 คน จำแนกรายละเอียดได้ตามตารางที่ 1
ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรของแต่ละกลุ่ม

จังหวัด	อำเภอ	นายอำเภอ	ศึกษาธิการฯ	หัวหน้าการฯ	ผู้แทนครู	รวม
พิษณุโลก	เมืองพิษณุโลก	1	1	1	11	14
	บางระกำ	1	1	1	10	13
	พรหมพิราม	1	1	1	8	11
	วังทอง	1	1	1	8	11
กำแพงเพชร	เมืองกำแพงเพชร	1	1	1	13	16
	คลองขลุง	1	1	1	10	13
	ไทรงาม	1	1	1	4	7
ตาก	เมืองตาก	1	1	1	8	11
	บ้านตาก	1	1	1	4	7
	แม่สอด	1	1	1	5	8
	แม่ระมาด	1	1	1	2	5
นครสวรรค์	เมืองนครสวรรค์	1	1	1	9	12
	เก้าเลี้ยว	1	1	1	4	7
	พยุหะคีรี	1	1	1	6	9
	ท่าตะโก	1	1	1	8	11
	ชุมแสง	1	1	1	8	11

ตารางที่ 1 (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ	นายอำเภอ	ศึกษาธิการฯ	หัวหน้าการฯ	ผู้แทนครู	รวม
นครสวรรค์	บรรพตพิสัย	1	1	1	8	11
พิจิตร	เมืองพิจิตร	1	1	1	10	13
	ตะพานหิน	1	1	1	10	13
	บางมูลนาก	1	1	1	8	11
	โพทะเล	1	1	1	8	11
	เมืองเพชรบูรณ์	1	1	1	11	14
เพชรบูรณ์	หล่มสัก	1	1	1	12	15
	หล่มเก่า	1	1	1	7	10
	ชนแดน	1	1	1	9	12
	เมืองสุโขทัย	1	1	1	7	10
สุโขทัย	กงไกรลาศ	1	1	1	6	9
	ศรีนคร	1	1	1	2	5
	ศรีสำโรง	1	1	1	6	9
	สวรรคโลก	1	1	1	5	8
	เมืองอุตรดิตถ์	1	1	1	9	12
อุตรดิตถ์	ตรอน	1	1	1	6	9
	ท่าปลา	1	1	1	6	9
	ลับแล	1	1	1	4	7
	รวม	34	34	34	252	354

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความถี่เห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามที่ระบุไว้ในมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ.2523

การสร้างแบบสอบถาม แบบสอบถามเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) โดยตามถึงตำแหน่งในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ และวุฒิสูงสุด

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีขอบข่ายดังต่อไปนี้

1. ประสานการดำเนินงานการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด ได้แยกออกเป็น 4 ส่วน คือ

1.1 ประสานการดำเนินงานด้านวิชาการ ประกอบด้วย นโยบายด้านวิชาการ หลักสูตร แบบเรียน สื่อการเรียนอื่น ๆ การนิเทศการศึกษา การประเมินผล

1.2 ประสานการดำเนินงานด้านบุคคล ประกอบด้วย การสรรหา การบำรุงรักษา การพัฒนา และการให้พ้นจากงาน

1.3 ประสานการดำเนินงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ประกอบด้วย การประชาสัมพันธ์ การร่วมมือกับชุมชน การให้บริการและใช้บริการชุมชน

1.4 ประสานการดำเนินงานด้านธุรการและการเงิน ประกอบด้วย การกำหนดวาระการประชุม การพิจารณาและจัดสรรงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ การควบคุมติดตามผล การใช้งบประมาณ

2. เสนอแนะแก่ตั้งผู้บริหารโรงเรียน ประกอบด้วย กฎหมายและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ความรู้ความสามารถ ความเหมาะสม การพิจารณาของกปจ. และผลกระทบอื่น ๆ

3. เสนอความคิดเห็นความชอบประจำปีของข้าราชการครู ประกอบด้วย
กฎหมายและหลักเกณฑ์การพิจารณาความคิดเห็นความชอบ เวลาที่ใช้พิจารณา การยอมรับความ
คิดเห็นของกลุ่มโรงเรียน การพิจารณาของ กศจ. และผลกระทบบอื่น ๆ

4. ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ เรื่องต่าง ๆ ที่ระบุไว้ใน
พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของคณะ-
กรรมการการประถมศึกษาอำเภอ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating
Scale) และแบบปลายเปิด (Open Ended) เพื่อให้ผู้ตอบได้เสนอปัญหาต่าง ๆ เพิ่มเติม
และในตอนสุดท้ายของแบบสอบถามได้เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคณะ-
กรรมการการประถมศึกษาอำเภอได้โดยเสรีอีกด้วย

แบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 ในส่วนที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า นั้น แต่ละข้อ
มี 5 คำเลือก ตามความถี่ของพฤติกรรม โดยแบ่งเป็น มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด
และไม่ได้ปฏิบัติหรือไม่เป็นปัญหาเลย และให้คะแนนเป็น 4, 3, 2, 1 และ 0 (ศูนย์)
ตามลำดับ

อนึ่ง การกำหนดขอบข่ายของแบบสอบถามดังกล่าว ผู้วิจัยได้ไปรวบรวมข้อมูล
ด้วยตนเอง โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิของ สปช. สปจ. และ สปอ. เพื่อทราบความคิดเห็น
เกี่ยวกับขอบข่ายอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ที่ระบุไว้ในพระราช
บัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 แล้วนำความคิดเห็นของบุคคลต่าง ๆ
อาจารย์ที่ปรึกษา และจากการศึกษาค้นคว้าของผู้วิจัยเอง มาประมวลเข้าด้วยกัน จากนั้นได้
ร่างแบบสอบถามขึ้น 1 ชุด นำมาขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ และ อาจารย์ ดร. สนั่นจิตร สุคนธ์ทรัพย์ เพื่อแก้ไข เมื่อแก้ไข
แล้วได้จัดพิมพ์ขึ้นและนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข ผู้ทรงคุณวุฒิมีดังนี้

1. ดร. กมล ภูประเสริฐ ผู้อำนวยการกองวิชาการ สำนักงานคณะ-
กรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. นายจรัส นองมาก ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน สำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

3. นายแฉง สตาริทธิ์ เลขานุการกรม สำนักงานคณะกรรมการการ-
 ประถมศึกษาแห่งชาติ

4. นายสมชัย ชนประชา นักวิชาการการศึกษา ฝ่ายวิจัยและประเมินผล
 กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

5. อาจารย์ ดร.ประชุม รอดประเสริฐ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร
 การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

6. นายเคิม แยมเสมอ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

7. นายอนุสรณ์ ยกให้ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร

8. นายจ่านง แป้นเจริญ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเมืองฯ จังหวัด

นนทบุรี

9. นายชั้น สายสุพรรณ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอปากเกร็ด จังหวัด

นนทบุรี

10. นายอุคมศักดิ์ จันทรเจริญ ศึกษาธิการอำเภอเมืองฯ จังหวัด

สมุทรปราการ

11. ดร.ธารินทร์ สงวนเสริมศรี ศึกษาธิการอำเภอบางกรวย จังหวัด

นนทบุรี

หลังจากผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม
 มาพิจารณาแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นได้นำมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อ
 พิจารณา เสร็จแล้วได้จัดพิมพ์และนำไปทดลองใช้กับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอที่
 ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น
 ผลจากการวิเคราะห์ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.93 จากนั้นนำมาพิจารณาร่วมกับ
 อาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่ง ผลปรากฏว่า ได้มีการตัด ยุบรวม และเพิ่มเติมในบางข้อ ได้
 แก้ไขจำนวน ภาษาที่ใช้ให้ถูกต้องชัดเจน เข้าใจง่ายขึ้น ในที่สุดคงเหลือแบบสอบถามเกี่ยวกับ
 การปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ จำนวน 50 ข้อ ดังนี้

ประธานการดำเนินงานคานวิชาการ ได้แก่ข้อ 1 - 7 รวม 7 ข้อ คิด

เป็นร้อยละ 14

ประสานการดำเนินงานด้านบุคคล ได้แก่ข้อ 8-13 รวม 6 ข้อ คิดเป็น
ร้อยละ 12

ประสานการดำเนินงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ได้แก่ข้อ 14-19 รวม
6 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 12

ประสานการดำเนินงานด้านธุรการและการเงิน ได้แก่ข้อ 20-25 รวม
6 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 12

เสนอแนะแต่งตั้งผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ข้อ 26-33 รวม 8 ข้อ
คิดเป็นร้อยละ 16

เสนอความคิดความชอบประจำปีของข้าราชการครู ได้แก่ข้อ 34-44 รวม
11 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 22

ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ข้อ 45-50 รวม 6 ข้อ คิดเป็น
ร้อยละ 12

สำหรับเรื่องปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดมอหมาย
อยู่ตอนท้ายของตอนที่ 2 มีคำถามอยู่ 1 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ และปลายเปิด ส่วนปัญหาและ
อุปสรรคในการปฏิบัติงานในตอนที่ 3 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า นั้น เป็นปัญหาทั่วไป
รวมกัน จำนวน 21 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือแนะนำจากผู้ช่วยศาสตราจารย์นพพงษ์
บุญจิตราคุลย์ อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ส่ง
แบบสอบถามโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนไปยังผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วน พร้อมกับนัดวัน
เก็บรวบรวมไว้ ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนที่เหลือ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปส่งให้ด้วย
ตนเอง และนัดวันเก็บรวบรวมเช่นเดียวกัน พอถึงกำหนดนัดหมายผู้วิจัยได้ไปเก็บด้วยตนเอง
ทั้งหมด ส่วนข้อมูลที่ยังเก็บไม่ได้ตามที่นัดหมายไว้ ได้ขอความร่วมมือให้ส่งมาให้โดยทาง
ไปรษณีย์ อนึ่ง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยตั้งใจเป้าหมายไว้ว่าจะต้องพยายามเก็บ

ให้ได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 หลังจากที่มีผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บรวบรวม 28 วัน คือระหว่างวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2525 ถึง วันที่ 11 มีนาคม 2525 ผู้วิจัยได้รับข้อมูลกลับคืนมาร้อยละ 91.24 ตามรายละเอียดในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน

กลุ่มตัวอย่าง ประชากร	จำนวนที่ส่งไป	จำนวนที่ได้รับคืน	คิดเป็นร้อยละ
นายอำเภอ	34	31	91.18
ศึกษานิการอำเภอ	34	34	100.00
หัวหน้าการฯ	34	34	100.00
ผู้แทนครู	252	224	88.89
รวม	354	323	91.24

จากตารางที่ 2 จะเห็นว่า จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง เรียงลำดับการร้อยละจากมากไปหาน้อย มีดังนี้

ศึกษานิการอำเภอ	คิดเป็นร้อยละ 100
หัวหน้าการฯ	คิดเป็นร้อยละ 100
นายอำเภอ	คิดเป็นร้อยละ 91.18
ผู้แทนครู	คิดเป็นร้อยละ 88.89
และโดยส่วนรวมทั้ง 4 กลุ่ม	คิดเป็นร้อยละ 91.24

การเสนอและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิสูงสุด ได้ทำการวิเคราะห์หาค่าร้อยละ
  2. ข้อมูลที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ได้แก่ ประสานการดำเนินงานด้านวิชาการ ประสานการดำเนินงานด้านบุคคล ประสานการดำเนินงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ประสานการดำเนินงานด้านธุรการและการเงิน เสนอแนะแต่งตั้งผู้บริหาร โรงเรียน เสนอความคิดความชอบประจำปีของข้าราชการครู และปฏิบัติกรอื่นตามที่กฎหมายกำหนด ได้เสนอความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 4 กลุ่ม เป็นตารางค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พร้อมทั้งอธิบายประกอบตาราง
  3. ข้อมูลที่เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ได้เสนอความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรทุกกลุ่ม เช่นเดียวกับข้อ 2
- สำหรับปัญหาและอุปสรรคส่วนที่เป็นปลายเปิด และความคิดเห็นเกี่ยวกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ได้สรุปและเสนอรวมกันโดยไม่แยกกลุ่มตัวอย่าง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้สูตรสัมประสิทธิ์ r^2 ¹

$$= \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_x^2} \right)$$

n = จำนวนข้อในแบบสอบถาม

s_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

¹ ประคอง กรรณสูต, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร: อภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524), หน้า 62.

s_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนของผู้รับการทดสอบทั้งหมด หรือกำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนของผู้รับการทดสอบทั้งหมด

2. ค่าร้อยละ ใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

3. ค่าเฉลี่ย ใช้สูตร¹

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

$\bar{x}$ = ค่าเฉลี่ย

$\sum fx$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนนความคิดเห็น

N = จำนวนความถี่ทั้งหมด

4. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร²

$$s.d. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

$s.d.$ = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนนความคิดเห็น

$\sum fx^2$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของคะแนนความคิดเห็น

N = จำนวนความถี่ทั้งหมด

¹ ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2522), หน้า 40 - 41.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 51.